

Man har sagt, at vi skulde have en Ende paa vort politiske Forfatningsvæsen, at vi skulde vedtage dette Udkast, fordi der skulde være Ro i Landet, fordi Folket skulde være fjed af disse politiske Kampe. Jeg troer nu slet ikke paa, at Forfatningsværket er tilende, selv om nu dette Udkast her bliver vedtaget; thi have vi ikke en Mængde Bestemmelser i selve Forfatningsudkastet om, at der skal gives fremtidige Forfatningsbestemmelser, og arbeides der ikke her under Forhandlingen fra alle Sider hen til at faae endnu yderligere Løfter? Hvorledes kan man da sige, at Forfatningsagen bliver tilendebragt, hvorledes kan man sige, at det Udkast, som her foreligger, skulde være den endelige Slutsteen paa alle de Forfatningsarbejder, der have været siden 1848? Jeg indseer det ikke, og om det nu endog saa var saa, da troer jeg ikke, at det danske Folk vil slaae sig tiltaals ved, at der gaaes frem i den Aand, hvori det foreliggende Udkast er skrevet, og at der følges det Godspor, som deri er antydet. Vil det ikke gaae her som ved andre lignende Leiligheder, vil det ikke blive Tilfældet, at ligesom man i sin Tid associerede sig, forat tilbagevinde Trykkesfriheden eller forat opretholde den, — vil det saa ikke ligge meget nær, naar Rigsraadet kommer sammen efter denne foreliggende Valglov, at reise en Valgreform? Det er ikke mange Aar siden, at Valgformen kunde samle et stort Parti, det er ikke mere end saa Aar siden, at den viste sin Virksomhed, og jeg tør troe, at det Samme kunde blive Tilfældet endnu. Jeg troer, at det danske Folk, efterat have seet, hvorledes det kunde blive berettiget til at have en Stemme i de almindelige Anliggender, og efterat have udøvet sin Valgret i en Række af Aar, ikke vil være saa dvaff, at det uden Videre skulde give slip paa en saa vigtig statsborgerlig Ret, og dersom nu den høitærede Premierministers Udtalelse skulde blive til Virkelighed, at man skulde standse med de Reformer, som ere paabegyndte af den danske Rigsdag, troer man da, at Folket udenfor denne Sal vil slaae sig til Ro? Have vi ikke ofte nok hørt herinde i de sidst forløbne Aar, at først naar Forfatningsagen var til Ende, naar Fællesstaten var konstrueret, kunde vi begynde at tale om Fortsættelsen af

disse Reformer. Naar derfor nu det ærede Ministerium faaer Forfatningen ud, troer jeg nok, at der trindt om vil have sig Stemmer for at faae de tilsideffudte Reformer paabegyndte, og dersom det da skulde vise sig, at man vil gaae tilbage, at man ikke længere vil forfølge den Vej, som hidtil er fulgt, og at man ikke vil opfylde de Forjættelser, som man i Forbigaaende har givet, vil man efter min Mening neppe kunne vente, at der skulde blive det, der kaldes Ro omkring i Landet, ligesaa lidt som at det, man benævner politiske Kampe, vil kunne undgaaes.

Sammerich: Det er kun med ganske faa Ord, jeg her skal begrunde min Afstemning. Jeg og de, der vare tilstuds som jeg, havde klart Die for de mange Mangler og Ufuldkommenheder, som ere i Udkastet; vi udbad os et betryggende Tilfagn af det høitærede Ministerium, men vi vare just ikke ganske heldige med at opnaae, hvad vi ønskede. Alligevel kan jeg dog ikke nægte, at Ministeriets hele Optræden havde noget Beroligende, idetmindste for mig. Det traadte ikke op og talte sagre Ord, men det sagde sin Mening ganske ligefrem og aabenhjertigt; det lagde paa ingen Maade Dølgemaal paa Anskuelser, med Hensyn til hvilke det dog vidste, at de vilde væbne endeel her i Salen imod det, Anskuelser, som heller ikke jeg kan billige. Men netop denne Aabenhed paafskjønner jeg, saa at, naar jeg skimter Noget, der ligner en Betryggelse, igjennem Ministeriets Udtalelse, saa har jeg desto mere Tilid til, at det vil holde det, der saaledes skimter igjennem. Jeg holder mig derfor moralsk overbevist om, at det nuværende høitærede Ministerium vil, saafremt Rigsraadet er en Smule frifindet, føre det frem ad den Vej, som vi havde ønsket, og bevirke, baade at Censur til Valgene i Rigsraadet bliver laedere, og at Rigsraadets constitutionelle Myndighed tiltager. Jeg har endvidere den Overbeviisning, at Ministeriet vil arbejde paa, at den slesvigiske Forfatning ikke skal faae Lov til at faae i den Stikfelse, hvori den staaer, som et Minde om den Tid, da der hylede et saa haardt Tryk paa Danmarks Rige, men at